

Lühiülevaade Alu spordielust aastatel 1974-2016

Tulin Alusse Rapla EPT-sse tööle 1974. aastal turbajaoskonda peamehhaanikuks.

Tegelesin siis maadlusega. Tundsin huvi EPT spordielu vastu – teadsin, et siin elab ja töötab Eesti meister raskekaalu maadluses Arvi Paidla. Tuli hakata tegelema ka teiste spordialadega ja erinevate võistluste läbiviimisega. Sellel ajal oli omavalitsususeks külanõukogu.

Rapla EPT juhtkond soosis igati sporditegevust ja tippportlasi niisama palgal ei hoitud (mujal tehti nii). Spordimetoodikut tööl ei olnud ja sporditegevust juhtis kehakultuurinõukogu esimees Anne Erkma (võrkpallur, kes mängis rajooni naiskonnas). Kõikides majandites olid kehakultuurikollektiivi esimehed.

Sporti tehti isegi lõunavaheaegadel, kui mindi sööklasse. Pargis oli võrkpalliväljak ja lõunavaheaeg venis vahel kahele tunnile.

Populaarsed olid EPT-s osakondadevahelised (8) võistlused: male, kabe, koroon, mälumäng, suusatamine, autode lumerajasõit, võrkpall. Hiljem lauatennis, korvpalli vabavisked, ka laskmine, kui 1984. a avati võimla.

Peeti Rapla külanõukogu tali-ja suvespordipäevi asutuste vahel: Rapla EPT, Rapla MM, Kodila, Purila, Mitšurini. Julgen väita, et osavõtjate rohkus oli suur ja ei pidanud võistlustele inimesi manguma. Alati oli võistlustel ka asutuse juht, mis oli suur eeskuju. Peale võistlusi korraldas külanõukogu esimees alati piduliku vastuvõtu.

Rapla EPT võttis osa Rapla rajooni suve-ja talispartakiaadist. Osalejad olid jaotatud väikesteks ja suurteks asutusteks.

Suurte grupis olid neli kangemat Märjamaa EPT, Kehtna NST, Rapla KEK ja Rapla EPT. Enamasti olimegi 3. kohal, kuna Kehtna ja Märjamaa olid tugevamad raskejõustiku aladel.

Alates 1974. a alustas Rapla EPT-s spordimetoodikuna tööd Meelis Niinoja. Tema asutas kohe jalgpallimeeskonna. Peale Niinoja lahkumist 1975. aastal pidin olude sunnil ise hakkama juhtima põhitöö kõrvalt suure asutuse sporditööd. See ei kestnud õnneks kaua, kuna asus tööle spordiharidusega Liia Tartov, kes töötas Alus 2003. a lõpuni.

Uue töötaja tulekuga muutus kohe sporditegevus aktiivsemaks. Osakondadevahelistele võistlustele lisandus ümber Alu tiikide teatejooks (7tiiki). Külalisteks oli Märjamaa EPT, Valtu kolhoos, „Noorte Hää!” (šefid). Tollal igal asutusel soovitati, et oleks Tallinnast keegi n-ö šefiks. Valtul oli näiteks kommivabrik KALEV. EPT tegemistest oli väga palju infot lehes.

Enne metoodiku tulekut Rapla EPT-sse ei osaletud järjekindlalt vabariigi EPT-de spartakiaadidel. Parimad tulemused olid laskjatel: Robert Kalam, Arvi Viirsalu; autosportlastel: Raivo Aulik, Guido

Paluoja, Mart Enola, Väino Pitsal, hiljem Mihkel Haud, Kalle Riidak.

Huvitav ala oli VTK suvine ja talvine mitmevõistlus. VTK normide täitmise piletid pidid alati võistluste mandaadis kaasas olema, muidu võistlema ei saanud, kas normid täidetud olid, see kedagi ei huvitanud - pilet oli oluline.

Parimad: Reet Runge, Olev Sassian, Kalle Riidak, Virve Pärn, Tõnu Teesalu. Suusatamises: Mihkel Haud, Ülo Toomet. Ise tegelesin maadlusega ja organiseerisin raskejõustikuvõistlustele maadlejaid. Osalesime vabamaadluses, kuna kreeka-rooma maadluses oli koos Eesti parimad. Medaleid maadluses võitsid: Johhannes Uudeküll 7x, Harry Nipernado, Andrus Anderson, Henn Vallimäe, Andres Erkma. Ise olen ka võitnud.

Korvpall on aastakümnete jooksul Raplale ja Raplamaale au ja kuulsust toonud. Rapla EPT korvpallimeeskond on tulnud 7x EPT-de karika võitjaks. Meeskonnas mängisid Rapla rajooni tuntud mängijad. Vennad Paavo ja Heikki Torniainen, Are Heinvee, Tiit Illipe, Aivo Härmaste, Andres Pärn, Rein Eigla, Ruslan Münt jt.

Sel ajal oli üleval teema - noorte vaba aja sisustamine (nagu ka praegu) nii kultuuri- kui spordialadel.

Hakatigi ehitama võimlat. **18. mail 1984** avati suurejooneliselt Alu võimla, mis oli maaparanduse lao nime all ehitatud. Avamine - väga populaarsed trummitüdrukud sellel ajal, rajooni partei ja valitsuse esindajad, ministriumite esindajad, kes andsid loa lao ehitamiseks, (aga kuhu nad sattusid), ei puudunud pankade esindajad. Kõik kiitsid sõnavõttudes parteid ja valitsust ning EPT juhtkonda töötajate heaolu hoolitsemise eest. Ja aula avati 1985. a maaparanduse ehitusmaterjalide laudade jm materjalide kuivatamiseks. Omad EPT mehed ehtasid, oli käsil kaks objekti panga kontrollide pärast. Türi ujula ehitati näiteks veehoidla nime all.

EPT juhataja saadeti avamise ajal puhkusele ja vastutuse partei ning valitsuse ees võttis enda peale maaparanduse peainsener, kellele oli võimalik teha ainult sisene parteiline noomitus. Avamäng korvpallis oli Rapla EPT ja Harju KEK-i vahel. Avakorv (kokkuräägitult) võimla juhatajalt Robert Raamatult. Võitis EPT minimaalselt.

Nendel aastatel oli Alu võimlas ja on tänini tasemel normaalmõõtmega korvpalliväljak, võrkpalliväljak, saun, baar, majutus, maadlussaal ja 4-rajaline lasketiir. Alus toimusidki kuni 2004. aastani Kohila spordihoone ja 2010. a Sadolin Spordihoone valmimiseni, kõige tähtsamad korvpallivõistlused.

Võimla juhatajaks sai TÜ lõpetanud korvpallur Robert Raamat. Seoses võimla avamisega alustati kohe treeningutega: lauatennises Mati Pesor, saalis oli üleval 12 lauda ja trennis käis 50-60 last. Mõned on rivis tänagi. JÕUD noorte MV ja KV. Tegevus kestis kuni Eesti iseseisvuseni, siis katkes. Treener Mati Pesor siirdus ehitajana Soome tööle.

Invasport- lauatennise Eesti meistrivõistlused toimusid 8 aastat Alus. Pärast esimesi võistlusi oli

mul enesetunne ääretult kehvi, mõeldes nendele inimeste tervisliku seisule. Invaspordiliidu president oli Siiri Oviir, kes oli alati kohal.

Treenisid EPT võrkpalli mees-ja naiskond. Robert Raamatu eesvedamisel moodustati uus korvpallimeeskond. Meeskond mängis väga edukalt vabariiklikel võistlustel. Alus viidi läbi vabariiklike korvpallivõistluste alagruppe. Lasketiirus viis treeninguid läbi Robert Kalam. Lasketiir suleti Eesti Vabariigi taasiseseisvumisega, relvahoidla ja tiir ei vastanud enam kehtivatele nõuetele, õhus oli võimalus saada kriminaalsüüdistus. Võimla juhataja lahkus töölt 1988. Tema kohale asusin septembris 1988. Võimla valmimisega viisime ka ise läbi vabariiklikke EPT-de talimänge ja raskejõustiku mäng.

Maadlus - tsiviilkaitse tegevus kadus, neisse ruumidesse panime maadlusmatid. Oli kaks rühma, nooremad ja vanemad, 25-30 poissi. Tuntumatest nimedest, kes esmased kogemused maadlusest siin said olid Vahur Ööpik-TÜ spordifüsioloogia professor, Margus Jaanson, Maris Rudnevs ka Andre Pärn.

Seitseteist aastat oli võimla püsikliendiks Eesti iluvõimlemiskoondis. Neile meeldis majutus, saali kõrge lagi ja Alu ilus loodus.

Meenutus - 1991. a augustikuu putš. Hommikul ei teadnud võimlejad midagi, mis Moskvast toimus. Ainus suhtlusvahend oli võimlas lauatelefon. Põhiline kontingent oli vene rahvusest lapsed. Lapsevanemad tõid oma lapsed Tallinnast maale varjule, keegi ei teadnud, millega asi lõpeb. Oli nagu üks suur laatsaret aulas, magati põrandal madratsite peal. Minult sooviti infot, et kelle lapsevanemad olid seotud riigipöörde katsega, keeldusin kategooriliselt, kartes mis saab minust edasi.

Kõikide nende suurte võistlustega ei unustatud lapsi ja lastevanemaid. Korraldati ja korraldatakse perepäevi, kooli ja lasteaia suuremad üritused toimusid ja toimuvad spordihoones. Uuel ajal kadusid spordikoolid, hakati looma spordiklubisid. Muutusid organisatsioonide ja asutuste ning võistluste nimed. Hakati looma peaaegu käsukorras spordiklubisid. Loodi ka Alu Spordiklubi. Paljud klubid said hea hoo sisse ja toimivad ka praegu hästi, mõned on juba lõpetanud tegevuse. Alu Spordiklubi on MTÜ, mis tegutseb projektipõhiselt.

Tänu spordiklubile on Alus olemas pikkade traditsioonidega võistlused: lauatennise seeriavõistlused, võrkpallikarikas, sulgpallikarikas, jõuluturniir, E. Soodla lauatennis, Rapla valla koolieelikute spordipäev, Alu suurjooks, mis toimus sel aastal 27. korda.

Raske aasta oli spordihoonele 1991, kui Rapla EPT lõpetas oma tegevuse ja hoone anti üle väikesele vallale. Vallal puudusid vahendid hoonet üleval pidada. Hoonet ei köetud, aga jätkusid treeningud: võrkpall, korvpall, laskmine, lauatennis, aulas rahvatants. **Eesti riigi taasiseseisvuse aastatel** oli algul külastatavus väike. Ei olnud harjutud teenuste eest maksma. Lapsed olid põhikülastajad.

Maakonnas hakkasid toimuma valdadevahelised suve-ja talimängud. Metoodikul tuli nüüd tegelda valla võistkondade komplekteerimisega. Võistlused kestavad tänapäevani. Rapla vald osales ka vabariiklikel võistlustel. Taaskord loodi uus korvpallimeeskond, kes oli pea kümme aastat valdade tipus. Mikk Makkus, Rait Lipsthul, Hanno Heinaste, Karmo Saar, Heido Pärn, Raido Pärn, Mario Pärn, Erki Kesküla, Aivar Liibak, Paavo Torniainen, Tiit Mets, Margus Konno, Mihkel Ital, Janno Kivisild, Aivo Sepp, Margus Sillamaa, Vallo Hiietamm. Võidukad oldi nii karika kui ka meistrivõistlustel.

Alu võrkpall taandus - puudus eestvedaja, aga võrkpalli siiski mängitakse. Võrkpalli eestvedaja on Maldur Rökk, treeningud toimuvad pikka aega.

Toimub vallakoolieelikute sisespordipäev(11 x) igal aastal jaanuarikuus.

Aegapidi hakkas suur korvpall Alust taanduma, kuna sai valmis Kohila Spordikeskus.

Suurvõistlused Alu võimlas:

2001.a tuli Rapla/Kohila korvpallimeeskond I liiga võitjaks(Ida-Virumaa). 2002.a 3 koht, 2004 I koht. 2004/2005 sai meeskond juba kõrgliigasse. 2003. a astal tekkis hirm, kas suudame korvpallist vabu aegu täita. Jaanuaris 2003 liitusid Rapla vald ja Rapla linn Rapla suurvallaks. Ühe aasta töötas veel majas metoodik, kes põhiliselt kirjutas projekte valla spordiürituste läbiviimiseks. Vallas töötas nõunik, kes kureeris sporti.

Kerkis üles vajadus leida Alu Spordihoonele haldaja. Laekus 2 avaldust: Rapla Korvpallikool ja Alu Spordiklubi. Haldajaks valiti Korvpallikool, kellega sõlmiti vallaga 5aastane leping. Uus majajuht oli Indrek Ruut. Metoodik vabastati töölt ja minust sai korvpallikooli töötaja. Sporditegevus käis vaikselt võimlas edasi, kuid tundsimet puudust inimesest, kes tunneks kohalikku spordielu ja viiks läbi võistlusi. Kuid haldamisleping korvpallikooliga lõpetati juba kahe aasta pärast. Väideti, et töökoormus suurenes ja pole võimalik kahte hoonet hallata. Maakonna ajalehele on Indrek Ruut öelnud, et Alu Spordihoonel pole tulevikku, aga õnneks nii pole see päris läinud.

Hakkasin jälle Spordihoone juhatajaks.

2007 liideti spordihoone Alu Lasteaed-Algkooliga. 2009 oli meil võimalus korraldada vabariigi Kaitseliidu malevate mitmevõistluste meistrivõistlused. Oli palju erimeelsusi Kaitseliidu meeste ja maakonna spordijuhtide vahel, kuidas võistlusi läbi viia: kui tahetakse sõjalise käsukorra järgi, siis viige, meie abi pole tarvis, siis rahuneti.

Jalgpalliväljak Kaitseliit/Kalevi meeskond mängis oma Eesti 3. liiga mängu 5 aastat. Huvitav aeg oli, üle pühapäeva toimusid mängud, suur jalka pidupäev, rahvast kui palju, nauditi murupeal istudes mängu ja ilusat päikesepaistelist õhtupoolikut.

Projekteeritud oli staadion 400 m ringina ja 4 rajaga, 100 m 6 rajaga, kuid nõuka-aegne süsteem lagunes - vaja oleks veel olnud kahte aastat, siis oleks korralik staadion valmis saanud. EPT juhataja

E. Tuberik on hiljem öelnud, mis me oleks teinud ja kuidas oleks haldamisega hakkama saanud.

Alu Spordiklubi tegevus on projektipõhine. Tänu projektidele on saadud jõusaali uus inventar ja valmis on multifunktsionaalne välis-pallimänguväljak. Kaasajastatud on korvpalli konstruktsioonid, need muidugi Rapla valla kaasabiga.

Saalis mängitakse palju tennist ja sulgpalli. Olemas on sulgpallivarustus.

Uus ala meie võimlas on saalihoki (M/N). Kindel aeg on peotantsijatel (klubid Flex ja Mustang), rahvatantsijatel. Hommikupoolikul kasutab saali lasteaed/kool, peale koolitunde vaba aeg lastele, kes kuskil treeningutel ei osale. Viimastel aastatel on veteran-võrkpallurid taasleidnud võimla ukсед.

Noortetoe loomisega on maja täituvus noorte näol suurenenud, noortetoe juht on projektitoetuste toel saanud teha mitmeid üritusi. Tundub, et noortetoe ruum hakkab kitsaks jääma.

Alu spordihoone eripära on see, et valla koolide lapsed ja valla spordiklubidesse (26) kuulujad saavad kasutada tasuta spordihoone teenuseid.

Head koostööpartnerid: KL Rapla Malev, KL Alu Kool, Rapla MK SL, Rapla MK koolisport, Rapla vallavalitsus, Alu Lasteaed -Algkool. Asutused, ettevõtted, eraisikud on alati igati toetanud ürituste korraldamist-läbiviimist: Alu Fesma OÜ, Rapla Metall OÜ, Alu Metall OÜ, Varenagrupp OÜ,R X T, Miitsar OÜ, Neuemark OÜ, Rapla TÜ,ATO Projekt, 3D Infra OÜ, Argo Kalda, Tiit Illipe, Kristjan Aller, Raplamaa Sõnumid, FIXUS Sport.